



Published on www.bilvavi.net

[Home](#) > פורים 085 מדינה תשפא

פורים 085 מדינה תשפא

"ויהי בימי אחשורוש הוא אחשורוש המולך מהודו ועד כוש שבע ועשרים ומאה מדינה", וא"כ, מלכותו של אחשורוש היתה על שבע ועשרים ומאה מדינה. ובגדר מלכותו של אחשורוש – בתחילה היה אופן אחד שהוא מולך על כל העולם כולו כדברי הגמ' במגילה, ולאחר מכן נתקטנה מלכותו וכאשר נעשתה ההקטנה במלכותו – גדר מלכותו הפכה להיות מלוכה על **מדינות**, ועל זה נאמר שכמות המדינות היתה מאה ועשרים ושבע מדינות – זה המנין של המדינות, אבל מלכות אחשורוש היא גדר של מלכות על מדינה.

זה רואים הרי כסדר בדברי המגילה – 'וישלח ספרים אל כל מדינות המלך אל מדינה ומדינה ככתבה ואל עם ועם כלשונו' (פרק א' פסוק כ"ב), בתחילה במעשה של ושתו ולאחר מכן בסדר הגזירות, ובהצלחה.

הילפותא מ'מדינה ומדינה'

וברור לכל בר-דעת שלא נמצא כאן פרט אלא מוגדר כאן גדר מלכותו של אחשורוש.

וראשית, דברי הגמ' בזה, הגמ' במגילה בדף ב' ע"ב (למטה) דורשת את הלשון שנאמר במגילה "מדינה ומדינה ועיר ועיר" – מהו כפל הלשון 'מדינה ומדינה', ובהתחלה הגמ' דורשת 'מדינה ומדינה לחלק בין מוקפין חומה מימות יהושע בן נון למוקפת חומה מימות אחשורוש', ובמסקנא הגמ' אומרת כידוע – "וכדברי יהושע בן לוי הוא דאתא דאמר רבי יהושע בן לוי כרך וכל הסמוך לו וכל הנראה עמו נדון ככרך".

וא"כ הריבוי שדורשים מ'מדינה ומדינה', – פעם אחת שנאמר 'מדינה' זה כפשוטו, ומה שנאמר 'מדינה ומדינה' בא להוסיף שכמו שלמדינה הראשונה אם היא מוקפת חומה קוראים בט"ו כמו כן המדינה השניה שהיא סמוך ונראה קוראים בט"ו כלומר שבסמוך אע"פ שלא נראה ובנראה אע"פ שלא סמוך קוראים בהם ג"כ בט"ו.

וא"כ, מה שמבואר בגמ' ש'מדינה זה לשון שילפינן מיניה מוקף חומה ו'מדינה ומדינה' בא להוסיף שלא רק מוקף חומה כפשוטו אלא גם אם הוא סמוך או שהוא נראה גם הוא נידון כמו מוקף חומה שקורא בט"ו.

ונמצא שיש לנו שני דינים שהם שלוש מי הם הקוראים בט"ו, – מוקף חומה שזה יסוד הדבר, ודין נוסף שמי שסמוך ונראה למוקף חומה, גם הוא קורא בט"ו, וזה עוד תוספת של דין על ה'מוקף חומה' – וזה עצמו נחלק לשנים, סמוך, ונראה.

ב' הביאורים בלשון 'מדינה'

שורש הסוגיא – יש בדברי המפרשים שהמילה **מדינה** עצמה נמצא בה אותיות **מה-דין**, – מה **דינו** – ולפי"ז מסבירים המפרשים מהו המהות שמדינה נקראת מדינה – כיון שדינים משתנים ממדינה למדינה, בכל מדינה יש את הדינים שלה, שהרי זה לשון הפסוק כאן "מדינה ומדינה ועיר ועיר", ביחס לעיר ועיר, כל עיר היא עיר לעצמה, אבל אם בערים הללו הדין שלהם שוה הם נקראים יחד מדינה ואם הדין שלהם אינו שוה חל על כל אחד בפני עצמו שם של מדינה לעצמה.

ומצד כך א"כ, שם **מדינה** הוא מלשון של **דין**, כל עיר ועיר שיש להם דין שוה אהדדי, צירופם יחד נקרא מדינה. – זהו ביאור אחד מהו גדר של מדינה.

וביאור שני - שהוא כמעט מפורש במגילה עצמה - כמו לשון הפסוק שהזכרנו, שנאמר 'מדינה ומדינה ככתבה ועם ועם כלשונו', וא"כ מבואר כאן שכל מקום שחלוק בו הכתב שיש לו כתב לעצמו הוא נקרא מדינה, - זהו 'מדינה ומדינה ככתבה'.

וא"כ, עלה בידינו שני מהלכים מהו גדר מדינה, או **מדינה** מלשון **דין**, שכל ערים שדיניהם שוים הם נקראים מדינה שזהו לשון **מדינה - מה-דין**. ומהלך שני במדינה שהכתב יוצר רשות לעצמו - 'מדינה ומדינה ככתבה'.

מהלכי הכתב שמתגלה במגילה

וכשמתבוננים זה ברור - כל סדר המגילה הרי נבנה במהלכי הכתב. ובקצרה ממש, בתחילה במעשה של ושתי בעצת ממוכן ששולחים ספרים לכל מדינה ומדינה, וכן בגזירות שהיו - יש את הספרים הראשונים ואת הספרים השניים, ולאחר מכן כאשר נעשה נס ההצלה 'ונכתב בספר', - אסתר מבקשת 'כתבוני לדורות', והרי, שמוגדר כאן **שהמגילה נבנית על מהלכי כתב**. - ומה שיש בידינו השתא מהמגילה זה **כתב** שזה הפך להיות חלק מן **הכתובים**, זה המגילה.

וכבר הוזכר לגבי מה שנאמר בלשון הפסוק "והחודש אשר נהפך להם מיגון לשמחה ומאבל ליום טוב" כאשר אנחנו מצרפים את הדבר והיפוכו יחד, את **היגון** ו**השמחה**, זה עולה בגימטריא **כתב**, וא"כ שיעור המהות של כל המגילה שהיא מתחילה בכתבים ומסתיימת בכתב ועצם מציאותה היא מציאות של 'כתובים' - זהו **כתב** הצירוף של **יגון** ו**שמחה**, והכתב הוא הגדר שיוצר מציאות של מדינה - "מדינה ומדינה ככתבה".

הדברים סתומים, נפתח בעזר השם מעט מעט.

להט החרב המתהפכת שהופך את גן עדן מפרוז למוקף חומה

יגון נקרא **יגון** מלשון **גן** וכמו שכבר הוזכר מהו השורש של היגון - נאמר בקרא (בראשית ב', ח') "ויטע ה' אלקים גן בעדן מקדם וישם שם את האדם" וגו', - "ויקח ה' אלקים את האדם וינחהו בגן עדן לעבדה ולשמרה" (שם ב', טו). אבל כאשר נתגרש אדם הראשון מגן עדן, כאן חל מציאות **היגון** - אותיות **י-ו-ג-ן**, מכח הגן שבו היה האדם והוא נתגרש מאותו מקום, משם חל **היגון**.

ולהבין עמוק, ביחס לסוגיא דפורים - "וינחהו בגן עדן לעבדה ולשמרה", הקב"ה שם את אדם הראשון בגן עדן לעבדה ולשמרה, ולכאן - האם גן עדן היה מוקף חומה או לא היה מוקף חומה אלא בגדר 'פרוז'? - ולכאן גן עדן היה 'פרוז' שהרי כמו שאומרים חז"ל הנחש היה מחוץ לגן עדן והוא דיבר עם חוה כמו שמפורש בקרא, כלומר שלא היה מחיצה המבדלת בעצם בין גן עדן למה שנמצא בחוץ, [- כמובן שמה שאמרנו עכשיו זה לא ראייה רק קרוב לראיה, אבל איננו ראייה, - ברור -].

ומ"מ א"כ, כאשר אדם הראשון חוטא והקדוש ברוך הוא מגרש את אדם הראשון מגן עדן - "וישכן מקדם לגן עדן את הכרובים ואת להט החרב המתהפכת לשמור את דרך עץ החיים". כלומר - שמכאן ואילך גן עדן הפך להיות 'מוקף חומה' שאי אפשר להיכנס אל תוכו - זה מה שנקרא בלשון הגמ' "כל עיר שדלתותיה ננעלות".

והרי שבשורש של הדבר הגן עדן היה פרוז - "ונהר יוצא מעדן להשקות את הגן ומשם **יפרד** והיה לארבעה ראשים" **יפרד'** מל' **פרד** - **פרוז** - אותם שורשים, יש **פירור לד'** ויש **פירור לז'**, שזה בחינת עמלק **זד** יהיר', **הז'** והד' של **פרד**, **פר-ז**. זהו ה'**זד** יהיר', אבל מכל מקום - גן עדן בשורשו היה פרוז ומתולדת החטא הוא הפך להיות מוקף חומה, - שזה הרי הגדר של עיר מוקפת חומה, דבר הצריך שמירה שלא יכנסו אל תוכו, וזהו 'להט החרב המתהפכת לשמור את דרך עץ החיים' שהיא הפכה את גן עדן למקום שהוא הופך להיות מוקף חומה.

וא"כ, ה'מוקף חומה' בשורש הוא המקום שעליו חל מציאות היגון כמו שנתבאר, **יגון-גן** "גן בעדן מקדם" והיגון נהפך מיגון לשמחה, וכמו שהוזכר **יגון** ו**שמחה** בגימטריא **כתב**, - מה עומק הדבר?

תורה שבכתב - מוקף חומה תושע"פ - פרוז והממוצע שביניהם

הרי יש לנו תורה שבכתב ותורה שבעל פה, על תורה שבכתב נאמר שאם יתר אות אחת או חיסר אות אחת הספר תורה פסול, אבל התורה שבעל פה - "ארוכה מארץ מידה ורחבה מני ים", ובהקבלה לסוגיא דפורים, תורה שבכתב היא בבחינת 'מוקף חומה' ותורה שבעל פה היא בגדר 'פרוז'. - מה שאסתר מבקשת 'כתבוני לדורות', הרי כמו שהוזכר פעמים הרבה, מה שמוגדר כממוצע בין תורה שבכתב לתורה שבעל פה הוא מגילת אסתר, שהרי יש מה שאסתר הפכה להיות נכתב מכח ה'כתבוני לדורות' ויש דין של 'מגילה **נקראת**' שיש דין **לקרוא** את המגילה, [על אף ש'קראה על פה לא יצא' וצריך שיהא רובה של הקריאה מן הכתב] - וא"כ אסתר היא הממוצע בין תורה שבכתב לתורה שבעל פה, - היא הספר האחרון שנכתב

ב'כתובים', 'אסתר סוף ניסים' שניתן להיכתב, שזה ההתפשטות של תורה שבכתב משורש הכתב של חמשה חומשי תורה, וביחס לכך יש לנו את מהלכי החנוכה שהוא בבחינת תורה שבעל פה, שמגילת אסתר היא הממוצע בין תורה שבכתב לתורה שבעל פה.

וזה עומק הבקשה 'כתבוני לדורות', כי אסתר נמצאת בנקודת הממוצע בין תורה שבכתב לתורה שבעל פה, וכפי שחודד, תורה שבעל פה היא בגדר 'פרוז' ותורה שבכתב הוא מוקף חומה.

וכשנהפך מיגון לשמחה שכמו שהוזכר זה גימטריא **כתב**, כלומר - שהיגון שהיה על הגירוש מן הגן הפך את גן עדן מ'פרוז' למוקף חומה, - זה עומק ההארה שמתגלה בימי הפורים, וכמובן, מצד הקלקול זה "להט החרב המתהפכת לשמור את דרך עץ החיים" שזה הצד דקלקול שנעשה, אבל מצד מגילת אסתר "הדסה - היא אסתר" והדס בגימטריא יגון מתגלה שהממוצע של המוקף חומה ומה שאינו מוקף חומה הופך במהלכי התיקון.

זה עומק ההארה שמתגלה מכח מגילת אסתר שהיא נקראת **כתב** שמכח ההארה של מגילת אסתר מאיר האור שההפיכה ממציאות של פרוז למציאות של מוקף חומה הוא לא צמצום כפשוטו שמתגלה מצד נקודת הקלקול של 'להט החרב המתהפכת' אלא הוא הופך להיות יותר גבוה.

פורים - חזרה למדרגת גן עדן

וראשית כל כפשוטו - יום י"ד ויום ט"ו, - איזה יום יותר גבוה מחבירו? - וודאי שפשוטו של דברים ששושן פורים הוא היותר גבוה, וא"כ נמצא שהכתב יותר גבוה מה'על-פה', ה'מוקף חומה' יותר גבוה מה'פרוז'.

אבל בעומק יותר, - איך נתהפך הדבר ממה שהיה בגן עדן ששם נעשה ה'מוקף חומה' מהצד דקלקול? - המוקף חומה של 'להט החרב המתהפכת' שנעשה מצד נקודת הקלקול 'לשמור את דרך עץ החיים' שנעשה היקף חומה שהוא כח של שמירה לא בחומה כפשוטו אלא ע"י להט החרב המתהפכת באופן של דבר המתהפך ומסתובב, ופשוט לכל בר-דעת - זה המקום שנאמר בפעם הראשונה בתורה של 'ונהפוך הוא' - 'להט החרב המתהפכת'.

אבל בפורים - "וגם **חרבונא** זכור לטוב" ש'להט החרב המתהפכת' נתהפכה מחומה דקלקול להיות חומה דתיקון, - להט החרב המתהפכת זהו **חומה** ששורשה ב'**חמה**' דקלקול בבחינת כעס, - בחרון אף שע"ז נאמר 'בזעת אפך תאכל לחם עד שובך אל האדמה אשר ממנה לוקחת' שאדם הראשון נתגרש מגן עדן ששם "מלאכים צולים לו **בשר** ומסננים לו יין" [- ונחדד עוד מעט בעז"ה מהו 'צולים לו בשר ומסננים לו יין'] והוא נתגרש לצאת מגן עדן לעבוד את האדמה אשר משם הוא לוקח שזה ה'בזעת אפך' בבחינת החרון אף שבדבר.

אבל כאשר נתקן החרון אף מכח ה'**מר דרור**' שהוא בשמים [= **מרדכי** כמו שאומרת הגמ'] שזה התיקון של החרון אף - נתהפך ה'להט החרב המתהפכת' וזה הופך להיות 'ונהפוך הוא' וכלשון הפסוק שנאמר - "אשר **שברו** אויבי היהודים לשלום בהם ונהפוך הוא" והרי אדה"ר בגן עדן מלאכים צולים לו בשר ומסננים לו יין כמו שהוזכר, וכידוע "**ארור המן**" - **ברוך מרדכי**" גימטריא **שבר - בשר**, זהו "אשר **שברו** אויבי היהודים".

ואיך מגיעים למדרגה של "לא ידע בין ארור המן לברוך מרדכי" - ע"י "חייב איניש לבסומי" שזהו ה"ומסננים לו יין". כלומר - מה שהיה בגן עדן שהמלאכים צולים לו בשר ומסננים לו יין ונעשה הגזירה שהוא נתגרש מגן עדן והושם שם את להט החרב המתהפכת שהוא נתגרש מאותה מדרגה של 'צולין לו בשר ומסננים לו יין' - בפורים ה'להט החרב המתהפכת' נתקנת והיא הופכת להיות מדרגה של **חרב** מלשון '**חרבונא** זכור לטוב', למדרגת 'ונהפוך הוא', וא"כ, הוא חוזר לבשר והיין, הוא חוזר **לבשר** שזהו '**ארור המן**' - '**ברוך מרדכי**' גימטריא **בשר** והוא חוזר ליין ב"חייב איניש לבסומי בפוריא", - ע"י כן הוא חוזר למדרגת גן עדן.

זה נקרא "אשר נהפך מיגון לשמחה" שכשהוא נהפך מיגון לשמחה נתקן מציאות היגון, ועומק התיקון של היגון שנעשה כשאדם הראשון נתגרש מהגן זהו בפורים שחוזרים בחזרה למדרגת גן עדן.

הבירור שבפורים שהבגדים הם בגדר תחפושת

ולפי"ז - הרי קודם החטא מציאות הדבר היתה כמו שנאמר "ויהיו שניהם ערומים ולא יתבוששו" שלא היה מציאות של בושה בלא בגדים, וכאשר אדם הראשון חטא הם תפרו להם עלה תאנה ועשו להם חגורות והקב"ה עשה להם כתנות עור, שנעשה מציאות של בגדים.

והרי כמו שמבואר ברמ"א שמנהג ישראל להתחפש, ועומק הדבר - יש כאן נקודה יסודית מאד בפורים - יש באדם מציאות של בגדים שהבגדים מקיפים כמעט את כל קומתו של האדם, - ועיקר המקום שיש באדם שאין בו מציאות של בגדים זה מתגלה בכפות ידיו [- וגם זה בשיעור מסויים, ואצל עשוי גם כפות ידיו היו מכוסים] אבל אצל כל אדם עיקר הגילוי שאין לו מציאות של הלבשה זה מתגלה בראשו שראשו של האדם זה המקום שהוא בלתי מכוסה, - יש את הכיסוי מעל ראשו שע"ז נאמר בלשון הגמ' "כסי רישך כי היכי דתיהו עלך אימתא דשמיא", אבל הראש עצמו הוא ראשו מגולה.

עיקר התחפושת שמתגלה בפורים [- כמו ש"מבשרי אחזה"...] היא שהאדם מחפש את פניו, וודאי שזה מתפשט לאחר מכן שמחפשים את כל הגוף כולו או חלקו, אבל שורש התחפושת שמחפשים את האדם היינו שמסתירים את פניו של האדם ע"י תחפושת - ועומק נקודת הדבר, שהראש בעצם הוא ראש מגולה וכאשר מכסים את הראש ע"י תחפושת כלומר - מבררים באופן ברור שהכיסוי של הראש הוא לא כיסוי גמור, - במה שיש לכל אדם כיסוי על כל גופו הרי שזה כיסוי הראוי לאותו מקום שגופו ראוי שיהא מקום המכוסה, אבל כשהוא מכסה את הפנים שלו בהכרח ניכר שהלבוש הוא לבוש לא לו, - אם הוא לובש בגדים בשאר מקומות הגוף זהו מה שנקרא בלשון דקרא "מדו בד" - 'שתהא כמידתו' כמו שדורשים חז"ל - זהו מציאות הבגדים שעל גבי גופו של אדם, וא"כ לעולם כשרואים אדם עם בגדיו הרי יתכן שזה באמת בגדיו, - זה ה"מדו בד" - שתהא כמידתו" אצלו, כלומר - 'כמידתו' זה לא רק המדה החיצונית של היקף גופו אלא 'כמידתו' כלומר, שזה שייך בעצם למדרגת האדם שבגדיו הם ה'מדה' שלו, שזה מה שנאמר בבגדי כהונה שהם 'לכבוד ולתפארת'.

אבל כאשר מכסים את ראשו של האדם וראשו של האדם הוא לעולם לאו בר כיסוי - שם מוכרח שהלבוש הוא לא חלק ממנו, - זוהי ההשגה של ימי הפורים שמתחפשים בפנים, - כשמתחפשים בפנים לא מבררים רק שפניו אין להם מציאות של גילוי שזה התחפושת, אלא מבררים שכל לבוש האדם אינו מציאות של תחפושת, - ואחד מהפנים של הברור שמכח כך אפשר לברר את זה, זהו מכח שמחפשים את הפנים שאז ניכר שזה לבוש לא לו, ומצד כך גם כל לבוש הגוף הוא לבוש לא לו. - זה ההארה שהוזכר שחוזרים למדרגת "גן בעדן מקדם" שנעשה הגילוי בהארה של יום הפורים שנתקן ה'להט החרב המתהפכת' של החומה וחוזר להיות מציאות דתיקון, - חוזרים למציאות של גן עדן שהיא מציאות של בלא בגדים.

תיקון הכעס שבפורים - שהחמה נהפך לחומה

מה שבשורש מציאות החטא היה חרון אף שהוא שורש של קלקול, זהו כח החימה שמתגלה במגילה שהיא שייכת לחלקו של המן - "וימלא המן חמה" ומעין כך נאמר גם אצל אחשוורוש 'וחמתו בערה בו', אבל לאחר מכן נאמר אצל אחשוורוש "וחמת המלך שככה" שנתקן אותו מציאות של חמה, וכאשר 'חמת המלך שככה' - זה מתהפך מ**חמה** שהוא לשון כעס ל**חומה** שע"י התיקון שבדבר זה הופך מחמה למציאות של חומה, כלומר - השורש של קלקול חטא אדם הראשון שהוא בבחינת חמה - כעס, נתקן והופך להיות חומה, אבל כמו שחודד - זה לא רק החומה שהיה של 'להט החרב המתהפכת' כי להט החרב המתהפכת היא חומה של חמה, חומה של כעס, אבל כאשר נתקן הדבר בימי הפורים שמאיר אור השלם של שורש ההארה העליונה של בחינת המוקף חומה מהצד העליון - מאיר שנתקן החמה שזהו ה'וחמת המלך שככה'.

ולהבין עמוק יותר - חז"ל אומרים 'כל הכועס כל מיני גיהנם שולטים בו' ואצל משה רבינו נאמר "בא לכלל כעס, בא לכלל טעות" וזהו 'וחמת המלך שככה' ש'שככה' בגימטריא **משה** מכח 'מרדכי בדורו כמשה בדורו' כדברי חז"ל, וא"כ כאשר נאמר 'וחמת המלך שככה' נתקן מציאות הכעס דמשה, שע"י הכח של מעשה דמרדכי ואסתר שזה ה'מרדכי בדורו כמשה בדורו' נתקן שורש דכעס דמשה שזהו ה'וחמת המלך שככה' כמו שנתבאר.

אבל יתר על כן, כאשר נתקן ה"בא לכלל כעס" של משה רבינו נתקן גם ה"בא לכלל טעות" שזה אותו מציאות הטעות של הדברי תורה שהיה אצל משה רבינו שהיה מכח ה'בא לכלל כעס', ואז מאיר ההארה העליונה יותר ממדרגתו של משה, כי אצל משה הוגבל הדבר ע"י ה"בא לכלל כעס, בא לכלל טעות" אבל כאשר מאיר בימי הפורים שהחמה מתהפכת ל**חומה** - כאן היא שלימות ההארה שנתקן ה'בא לכלל כעס בא לכלל טעות', - זוהי החומה העליונה שהופכת להיות חומה מצד מהלכי התיקון.

ופשוט וברור הדבר - המקום שזה התגלה בשורש אצל משה רבינו זהו בקריעת ים סוף שנאמר שם "והמים להם חומה מימינם ומשמאלם", והרי אין טבע המים לעמוד כמציאות של חומה אלא שזה גופא נעשה הנס ש"נצבו כמו נד נוזלים" והמים הופכים להיות מציאות של חומה, וברור הדבר - הרי חז"ל אומרים כידוע עד מאד, שכאשר משה רבינו בא להתפלל לפני קריעת ים סוף, אומר לו הקדוש ברוך הוא 'מה תצעק אלי דבר אל בני ישראל ויסעו' 'אמר לו הקב"ה למשה, לא עת תפילה' ובלשון חז"ל הנוספים 'בעתיקא תליא מילתא'.

וברור לכל בר דעת - ה"בעתיקא תליא מילתא" זה עומק ההארה של ימי הפורים, ויתר על כן, שבימי הפורים לא מאיר רק ההארה של "בעתיקא תליא מילתא" אלא מאיר ההארה של הראש הבלתי מלתבש, - מאיר אותו עומק של הארה של הראש

בבחינת "חייב איניש לבסומי בפוריא עד דלא ידע" וא"כ המדרגה של הראש שמאיר זה לא במדרגה של דעת שזוהי מדרגת משה שהוא במדרגה של דעת, אלא מאיר ההארה של למעלה מן הדעת שזה עומק פנימיות מציאות ההארה שמתגלה בהארט ימי הפורים.

וא"כ מה שמתגלה למעלה ממדרגתו של משה - ראשית כל נתקן ה"בא לכלל כעס בא לכלל טעות" שנתקן האש של משה שזה הכעס, ויתר על כן מתגלה גם למעלה ממדרגת המים של משה שזה מה שנאמר בהם "והמים להם חומה מימינם ומשמאלם" שזה חומה של מים דתיקון מכח מדרגתו של משה, אבל ע"י שנעשה מציאות הצירוף של האש והמים בבת אחת במדרגתו של מרדכי, על ידי כן התגלה החומה העליונה יותר.

גילוי ה'מוקף חומה' במדרגת תושבע"פ שמכח ה'כפה עליהם הר כגיגית'

ומהי החומה שמתגלה בימי הפורים? הרי כמו שהוזכר ביחס למתן תורה - מעיקרא התורה היתה אש שחורה על גבי אש לבנה קודם שנברא העולם וכשקיבלו את התורה במתן תורה האותיות נחקקו בלוחות וכך הם קיבלו את התורה, ובימי הפורים - "הדר קיבלוה בימי אחשורוש", שמעיקרא הרי 'מודעא רבה לאורייתא' כמו שאומרת שם הגמ' בשבת במתן תורה של לוחות ראשונות - שזהו מכח ה'כפה עליהם הר כגיגית', ולעניינא דידן, מהו 'כפה עליהם הר כגיגית' - ה'גיגית' זהו ה'מוקף חומה'! שכשכופים עליהם את ההר כגיגית, א"כ ההר הופך להיות מוקף חומה שמסביב לישראל שנמצאים בתוכו, - זה ה"מודעא רבה לאורייתא" שה'כפה עליהם הר כגיגית' הופך אותם להיות במציאות של מוקף חומה.

והרי כמו שהוזכר - תורה שבכתב היא בבחינת מוקף חומה ותורה שבעל פה היא בבחינת 'פרזים'. והרי כמו ששואלים שם תוס' על המקום על מה שהיה צריך לכפות עליהם את ההר כגיגית הרי הם הקדימו נעשה לנשמע, וכידוע מה שמבואר במדרש שמחמת שבתורה שבעל פה יש בה מיטרח יתירא לכן היה צריך לכפות עליהם הר כגיגית, - אז כפשוטו כשכופים עליהם הר כגיגית, מכח כך הם מקבלים את התורה שבעל פה בעל כרחם.

עומק הגילוי שהאונס גופא חוזר להיות רצון

אבל בעומק לפי מה שנתבאר - את התורה שבכתב הם קיבלו ברצון ועל התורה שבעל פה 'כפה עליהם הר כגיגית', - כיון שהתורה שבעל פה היא בבחינת פרזים, לכן כשהוא כופה עליהם הר כגיגית זה הופך להיות גם ביחס לתורה שבעל פה מוקפים שזה מאיר את קבלת התורה שבכתב בתורה שבעל פה, - זהו ה'כפה עליהם הר כגיגית', ב'כפה עליהם הר כגיגית' מאיר עומק ההארה שבאותו מקום שהם קיבלו את התורה שבכתב שם הם מקבלים את התורה שבעל פה, ואף שתורה שבכתב יותר קל ללומדה ובתורה שבעל פה בעי למיטרח - מכח ההארה שכפה עליהם הר כגיגית הם מקבלים את התורה שבכתב ואת התורה שבע"פ, את שניהם יחד.

ובעומק - כשזה היה במדרגת מתן תורה כפשוטו - ה'כפה עליהם הר כגיגית' הוא התגלה כפשוטו, כח של כפיה, וכדברי המהר"ל הידועים שלרוב הבהירות של ההארה הם היו מוכרחים לקבל, - מתי האיר ההארה שה'כפה עליהם הר כגיגית' הופך להיות שכשם שהם מקבלים את התורה שבכתב הם יקבלו גם את התורה שבעל פה ברצון? - זה ההארה של ימי הפורים ש"הדר קיבלוה בימי אחשורוש" בבחינת 'ומלכותו ברצון קבלו עליהם' שהיה בימי אחשורוש, שהם קיבלו את התורה מאהבת הנס ברצון ולא בכפיה, ומצד כך אותו כפיה שהיה ב'כפה עליהם הר כגיגית' שהיה במתן תורה הראשון ששם זה היה כפשוטו באופן של כפיה ולכן יש מודעא רבה לאורייתא כי זה לא ברצון אלא באונס.

אבל בימי הפורים מתגלה אותו עומק של הארה שהאונס הזה חוזר להיות רצון, כי האור של תורה שבכתב מאיר בתורה שבעל פה, כלומר - שה'מוקף חומה' של תורה שבכתב מאיר ב'פרזים' של התורה שבעל פה שזה ע"י ה'כפה עליהם הר כגיגית' שזה עומק של מוקף חומה - זה עומק ההארה שמתגלה מכח ימי הפורים.

ימי הפורים מגלים שמה שהיה נראה מציאות של אונס הופך להיות מציאות של רצון.

הגילוי באסתר שמתחלה באה באונס ולאחמ"כ ברצון

וזה הרי מתגלה להדיא כסדר במגילה - שהרי בתחילה כאשר אסתר באה לאחשורוש זה היה באונס, אבל לאחר מכן זה היה ברצון, שהרי ע"ז נאמר 'וכאשר אבדתי אבדתי' כדברי חז"ל - 'אבדתי מבית אבא'.

מאיפה עומק הדבר שתחילת ביאתה של אסתר לאחשורוש היה מדין אונס ולאחר מכן זה הפך להיות ברצון? - זה בדיוק העומק של ההארה של פורים - זה לא עוד נקודה פרטית, - אם משתלשל כל הנס ע"י אסתר שהיא התקרבה לאחשורוש ומכח כך נעשה כל סדר ההצלה ומתחילה זה היה באונס ולאחר מכן זה היה ברצון, פשוט וברור לכל בר-דעת שזה עומק

ההארה שמאירה שהמהות הפנימית היא נתהפכה מאונס לרצון.

המהות הפנימית של קבלת התורה של תורה שבעל פה שהיא בבחינת פרזים היא נתהפכה למציאות של כתב, היא נתהפכה מאונס למציאות של רצון - זה התגלה באסתר בהתקרבותה למלך אחשורוש שהיא התקרבה מתחילה באונס וסופו ברצון.

יתר על כן, הרי סתם 'המלך' במגילה זה מלכו של עולם, וא"כ מתחילה נתקרבה אסתר למלכו של עולם מכח אונס שזה ה'כפה עליהם הר כגיגית' כפשוטו, ולאחר מכן היא מתקרבת למלכו של עולם מכח הרצון כי נהפך האונס לרצון, שבתורה שבעל פה מאיר האור של הקבלה של תורה שבכתב, זה עומק ההארה שמתגלה בימי הפורים.

וגדר הגילוי הוא לא גילוי מכאן ולהבא ש"הדר קיבלוה בימי אחשורוש" שמכאן ולהבא הם מקבלים את הדבר מרצון מאהבת הנס, אלא זה למפרע, - זה מברר את האור של קבלת התורה שהיתה מעיקרא ב'כפה עליהם הר כגיגית' שמתגלה בימי הפורים **מכאן ולמפרע** למתן תורה, שהם מקבלים את אותו דבר באופן שונה, - זה נקרא '**הדר** קיבלוה', ה'**הדר** קיבלוה' כלומר - שזה לא שמכאן ולהבא הם חוזרים ומקבלים את הדבר אלא זהו 'הדר' שמתפרש כמו 'הדר לאחוריו' וא"כ, מתגלה שלמפרע הם קיבלו את התורה מכח מדרגת הרצון, זה עומק ההארה שמתגלה בימי הפורים.

ולפי"ז מה שחודד - תורה שבכתב היא בבחינה של 'מוקפין חומה' ותורה שבע"פ היא בבחינת 'פרזים', ובפורים התגלה ה'מוקפות חומה', אבל לא מהצד דקלקול של להט החרב המתהפכת אלא מתגלה החומה העליונה, וכפי שחודד השתא, החומה העליונה היא מה שמתגלה האור של התורה שבכתב שלמעלה מהתורה שבע"פ, מתגלה הרצון של קבלת התורה שבכתב שלמעלה מהאונס של קבלת התורה שבעל פה.

בקשת 'כתבוני לדורות' - את התושבע"פ שתהא במדרגת רצון של תורה שבכתב

ולפי"ז פשוט שכשאסתר ביקשה מהחכמים 'כתבוני לדורות', - מה השורש שהוא מבקשת 'כתבוני לדורות', אז כפשוטו, אחרי שהיה את כל מעשה הנס, על מנת שישאר זכר לדורות בקשה אסתר 'כתבוני לדורות'. אבל לפי מה שנתבאר השתא, זה כל מהות הדבר - אם לא היה מתקיים לבסוף ה'כתבוני לדורות' נמצא שמגילת אסתר היתה נשאת תורה שבעל פה ואם היא נשאת תורה שבע"פ א"כ זה עוד פעם חוזר לקבלה של מדרגת מתן תורה של ה'כפה עליהם הר כגיגית' בבחינת חומה תחתונה, ומצד החומה התחתונה חוזר להיות צד דקלקול בבחינת 'חמה' דקלקול.

ולכן אסתר שולחת לחכמים ומבקשת 'כתבוני לדורות' שב'כתבוני לדורות' מתבאר עומק נקודת הדבר שזה הופך להיות הארה של תורה שבכתב ואת התורה שבכתב הרי הם קיבלו מעיקרא מרצון, - זה עומק ההארה שמתגלה במגילת אסתר וזה עומק בקשתה של אסתר ששלחה להם לחכמים 'כתבוני לדורות'.

וכמו שהוזכר, נתבאר בדברי הגמ' הדרשא שדורשים על הפסוק 'מדינה ומדינה', - בתחילה אומרת הגמ' לחד מ"ד ש'מדינה' קאי על 'מוקפות חומה' ובזה יש מוקף חומה מימות אחשורוש ויש מוקף חומה מימות יהושע בן נון, וע"ז נאמר 'מדינה ומדינה' לחלק בין מוקפות חומה מימות יהושע בן נון למוקפות חומה מימות אחשורוש, - מה ההבדל בין מוקף חומה מימות יהושע בן נון למוקף חומה מימות אחשורוש? - אז ודאי כפשוטו, יש את המעלה של מוקף חומה שמצד כבודה של ירושלים שלכן תלו את זה במוקף חומה מימות יהושע בן נון.

ב' המדרגות שבמוקפות חומה - מימות יהושע ומימות אחשורוש

אבל פשוט וברור לכל בר-דעת שזה בדיוק שני מהלכי החומה שהוזכר, מדין מוקף חומה שמימות אחשורוש זה המוקף חומה של "להט החרב המתהפכת" והרי כמו שדורשים חז"ל כאן בסוגיא במגילה לחד מ"ד, שאחשורוש מלך שוטה היה וכלשון חז"ל "מלך הפכפך היה" - "הרג אשתו מפני אוהבו והרג אוהבו מפני אשתו", וברור לכל בר-דעת מה שנאמר "ונהפוך הוא" דייקא בימי אחשורוש מכח ש"מלך הפכפך היה" והרי **הפך וכפה** של '**כפה** עליהם הר כגיגית' זהו מאותו שורש של **כ' ופ'**, ומצד כך ערים המוקפות חומה מימות אחשורוש זה מוקף חומה מהצד התחתון, ופשוט וברור - מוקף חומה מימות אחשורוש זה לא כפשוטו שאז היה זמן ההיקף, כי כל דבר שהוא בזמן, הוא במהות, - חיצוניותו מתגלה בזמן ופנימיותו הוא עצם המהות עצמה, וא"כ, מוקף חומה מימי אחשורוש כלומר - שהוא מוקף חומה במהות של אחשורוש שאחשורוש המהות שלו היא "מלך הפכפך היה" וע"י כן מתגלה בו המציאות של אונס כפשוטו.

והרי בפרק האחרון של המגילה נאמר "וישם המלך אחשורוש מס על הארץ וא"י הים" ועומק הדבר - המגילה מסתיימת באונס, בכפיה, מה שאחשורוש שם מיסים על כולם כלומר - שהוא מחזיר את שורש הקלקול של "**מ' וס'**" שבלוחות בנס היו עומדים" שכאשר זה נפל זה הפך להיות שורש נקודת הקלקול בבחינת ה'**ס' מ'** דקלקול כידוע, - יש את ה'**ס' מ'** והנוקבא שלו נקראת כידוע מאותו לשון של לילה, ואומרים חז"ל להדיא שושתי היא בבחינת נוקבא שנקראת לילה ולכן היא היתה מפשטת

בנות ישראל ומעבידה אותן כשהם ערומות ורצו להביא אותה ערומה - כי זה עומק הפיתוי של ה'נוקבא' דקלקול - שזהו הס"מ ונוקביה - זהו עומק כחו של אחשורוש שמתגלה בסיום המגילה - הכח של הלילה שהיה בושתי נתכלה אבל הכח של הס"מ - בו מסתיים המגילה שהמלך אחשורוש הטיל **מס** על איי הים - דייקא **מס** שזה אותיות **מ' וס'**, שהוא החזיר את אותו נקודת קלקול של המ' וס' שהיה השורש של הס"מ, שורש של כח ה'כפה עליהם הר כגיגית' - זה עומק הסיום של המגילה מכח מדרגת אחשורוש.

וא"כ במהות של המוקף חומה מימות אחשורוש מונח יסוד הדברים שיש כאן מוקף חומה במדרגה של ס"מ, מדרגה דקלקול, - זה עומק הכח שמונח ב'כפה עליהם הר כגיגית' ששם נמצא היקף של ימי אחשורוש.

שורש התורה שבכתב שבמשה - ליהושע, ושורש התושבע"פ שבמשה - לאהרן

אבל מוקף חומה מימות יהושע בן נון - פשוט וברור שזה ההיקף חומה שמצד החומה העליונה, ובלשון קצרה וברורה - משה הוא שורש לתורה שבכתב והוא שורש לתורה שבע"פ, - "משה קיבל תורה מסיני ומסרה ליהושע ויהושע לזקנים וזקנים לנביאים" שהתורה נמסרה מדור לדור שזה תורה שבכתב, אבל יש במשה גם את התורה שבע"פ שזה כמו שאומרת הגמ' "סדר משנה כיצד" וכו' שמשה מקבל תורה מפומיה דקודשא בריך הוא ומלמדה לאהרן ומלמדה לבניו של אהרן - כל סדר הדברים עד ד' פעמים שמשה רבינו היה מלמד כמו שמסדרת הגמ', ומצד כך משה השורש לכל תורה שבעל פה שזה מה שאומרים חז"ל "כל מה שעתידי תלמיד ותיק לחדש נאמר למשה מסיני" ובגדרי דין זה הנקרא 'הלכה למשה מסיני'.

נמצא שמשה הוא שורש תורה שבכתב והוא שורש תורה שבעל פה, - מדין תורה שבעל פה אהרן הוא הראשון שקיבל ממשה, משה מקבל מהקב"ה והוא מלמד לאהרן ולאחר מכן לבניו של אהרן, - וזה אהרן שהוא במדרגה של **פה** שעל זה נאמר "כי שפתי כהן ישמרו דעת ותורה יבקשו מפיהו" ועל אהרן נאמר מפורש בקרא "והוא יהיה לך **לפה**", וא"כ אהרן הוא במדרגת פה - זה קבלת תורה שבע"פ, משה אהרן ככל סדר הדברים כולם.

אבל במדרגת תורה שבכתב זהו "משה קיבל תורה מסיני ומסרה ליהושע ויהושע לזקנים וזקנים לנביאים" שזה שורש קבלת המסורת שיש בידינו בתורה שבכתב - בסדר של "משה קיבל תורה מסיני ומסרה ליהושע" וכו'.

ומצד הסדר הזה, זה הגדר של מוקף חומה מימות יהושע בן נון, שהמוקף חומה מימות יהושע בן נון הוא שורש ההיקף חומה של התורה שבכתב, וזה צורת התורה שבכתב שיש גויל שמקיף את האותיות מסביב - "מוקף גויל" - זה ההיקף חומה שנמצא בכל תורה שבכתב, היקף של הגויל של האותיות, זה מדרגת מוקף חומה מימות יהושע בן נון.

ומוקף חומה מימות יהושע בן נון זה המדרגה של תורה שבכתב, - כשבני ישראל הלכו במדבר זה היה במדרגת 'פרזים' בהגדרה הכוללת וכשהם נמצאים בארץ ישראל הם במדרגה של מוקף חומה מימות יהושע בן נון. [- וודאי שבדקות גם במדבר יש צד מסויים של היקף חומה כי העננים היו מקיפים אותם].

אבל מ"מ, זה נקרא 'מוקף חומה מימות יהושע בן נון' מדרגת החומה העליונה, חומה במדרגת "משה קיבל **תורה** מסיני ומסרה ליהושע", זה ההיקף חומה שהוא במדרגת תורה.

ופשוט וברור הדבר - הרי כאשר ניתנה התורה היא ניתנת באופן של המוקף חומה בבחינת תורה שבכתב - מונח בה ההיקף העליון שבדבר, אבל כאשר ניתן תורה שבעל פה מתגלה מצד כך היקף תחתון שזה שורש ל"כפה עליהם הר כגיגית", שורש ל"מודעא רבה לאורייתא".

אבל כשמתגלה צד התיקון ומאיר התורה שבכתב בתורה שבעל פה, - ההיקף חומה העליון מאיר בהיקף חומה התחתון, - זה עומק ההארה של ימי הפורים כמו שנתבאר.

'סמוך ונראה' - הממוצע בין מוקף חומה לפרוז

אבל יתר על כן, - להבין - הרי מה שנשאר מכל המגילה כמו שהוזכר שזה מה שמונח בפרק האחרון של המגילה שהמלך אחשורוש שם מסים על איי הים, וכמו שהוזכר **מס** זה **המ' וס'** שבלוחות שבנס היו עומדים, - ולהבין נפלא - הזכרנו כאן את הדרשא השניה שדורשת כאן הגמ' במגילה ש'מדינה ומדינה' כמקור לדברי רבי יהושע בן לוי - "דאמר ריב"ל כרך וכל הסמוך לו וכל הנראה עמו נידון ככרך", וכמו שמבואר בגמ' לקמן - (ג' ב') "סמוך אע"פ שאינו נראה ונראה אע"פ שאינו סמוך", ראשית בדרך רמז ולאחר מכן בהבנה - אותיות **נס** הם ראשי תיבות **נראה** - **סמוך**, - זה ה"מ' וס' שבלוחות **בנס** היו עומדים".

ובהבנה בהירה מאד - יש לנו מוקף חומה ויש לנו פרזים, ה'פרזים אין לו גבול, הוא פרוז, אבל המוקף חומה יש לו גבול, יש

לו צמצום שמה שנמצא בתוך ההיקף הוא המוקף חומה, זה גדר של מוקף חומה.

ומה החידוש שנאמר בסמוך ונראה לפי"ז, שסמוך ונראה למוקף חומה נידון כמוקף חומה, - יש כאן חידוש עצום - כיון שכל המהות של מוקף חומה זה שבאים להגדיר את הדבר, א"כ עד כמה שה'סמוך' וה'נראה' הופך להיות חלק מהמוקף החומה - הרי ה'סמוך' יכול להתרחב רבות, וכן ה'נראה' יכול להתרחב רבות, וא"כ זה הופך להיות מעין 'פרוז'.

הסמוך ונראה זה הממוצע בין המוקף חומה לפרוז, פרוז הוא פרוז ומוקף חומה הוא מוקף חומה כפשוטו, ואיפה נקודת הממוצע בין המוקף חומה לפרוז - מה שיש דין במוקף חומה שעל אף שעיקר יסוד המוקף חומה שהוא לעצמו אבל מכל מקום הוא יכול להתרחב מכח ה"סמוך ונראה לכרך נידון ככרך" שהוא נידון כמוקף חומה, כאן מונח עומק ההרחבה.

שורש ה'סמוך ונראה' במה ש'מוסיפין על העיר' - ירושלים

ואיפה השורש של הדבר? - הרי ילפי' שצריך מוקף חומה מימות יהושע בן נון והשורש של זה הוא בירושלים שהיא מוקפת חומה מימות יהושע בן נון, אבל הרי לדינא, למעשה על אף שהיה את המוקף חומה שמימות יהושע בן נון, אבל הרי כמו שאומרת המשנה בשבועות שיש אפשרות להרחיב את ירושלים - "כיצד מרחיבין את העיר בשיר ותודה" וכו' - כל סדר הדברים באופן שמרחיבין את העיר וע"כ אפשר להרחיב גם את החומה, וא"כ ירושלים שנמצאת עכשיו בתוך החומה שלאחר הרחבה - שלא היתה בתוך החומה בימות יהושע בן נון, מאיזה דין קוראים בה עכשיו בט"ו? - אז כפשוטו זה מדין סמוך ונראה, אבל בעומק יותר - זה מהדין שמרחיבין את העיר, - מאותו יסוד של סמוך ונראה זה גם גורם שאפשר להרחיב את העיר עצמה, - השורש של מוקף חומה מימות יהושע בן נון הוא בירושלים, ובירושלים הרי נאמר "כיצד מרחיבין את העיר" וכו', שאפשר להרחיב את מציאות ירושלים, - ההרחבה של מציאות העיר היא מחמת שסמוך ונראה נידון בירושלים, - יש את ההבחנה של "מן הצופין ולפנים כלפנים ומן הצופין ולחוץ כלחוץ" ש'צופין' זה מלשון 'נראה' שהדבר עומד ונראה עם ירושלים, - מכח כך יש מציאות של הרחבתה של ירושלים במדרגת סמוך ונראה.

כאן מונח העומק שהמוקף חומה שמתגלה מימות יהושע בן נון הוא לא רק כפשוטו שמתגלה מציאות של תורה שבכתב שנעשה מכח כך שורש רק לגבול שבדבר, למוקף חומה שבדבר שזה ירושלים אלא מונח הדבר בירושלים בעצם שהיא הממוצע בין המוקף חומה לפרוז.

כח המוקף חומה וכח ה'פרוזות תשב' שבירושלים

והדבר הרי פשוט וברור - זה דברי הגמ' בהמוכר את הספינה שהגמ' דורשת את מה שנאמר בלשון הפסוק "פרוזות תשב ירושלים" שע"ז אומרת הגמ' - "ביקש הקב"ה ליתן גבול ומידה לירושלים, אמרו לפניו מלאכי השרת כמה כרכים יש שלא נתת להם מידה וגבול" וכביכול חזר בו הקב"ה וע"ז נאמר "פרוזות תשב ירושלים", - והרי וודאי שאין כביכול, חזרה לפניו יתברך שמו, אלא מה שמונח שם בדברי הגמ' הוא שבירושלים יש שני חלקים, יש את החלק בירושלים שהיא מוקפת חומה שזה הדין של מוקף חומה מימות יהושע בן נון ויש בו דין בירושלים של "פרוזות תשב ירושלים", וה"פרוזות תשב ירושלים" זהו מכח ההארה של "סמוך ונראה לכרך נידון ככרך" שא"כ אפשר להרחיב את ירושלים ככל הסדר שנאמר "כיצד מרחיבין את העיר" כמו שהוזכר.

מכח כך אפשר להרחיב את ירושלים, אבל כאשר מרחיבים את ירושלים שנאמר 'פרוזות תשב ירושלים' - לפי"ז, בעומק זה לא שהיא תהפוך להיות פרוזות כפשוטו אלא היא תהפוך להיות באופן שאפשר להזיז את החומה עד ועוד ועוד ועוד ועוד, וא"כ מונח בו גם המוקף חומה ומונח בו גם הפרוזות, - זה נקרא בעומק "פרוזות תשב ירושלים".

ויתר על כן, אם כן - העומק של ההארה שמאיר מכח הארת ירושלים שמאיר המוקף חומה והפרוזות בבת אחת, זה עומק ההארה של ימי הפורים כמו שהוזכר - אסתר ביקשה 'כתבונ לזרות' והמגילה היא הממוצע בין תורה שבכתב לתורה שבעל פה, - והגדרת המגילה שהיא הממוצע בין תורה שבכתב לתורה שבעל פה - זה גופא מונח בה שהיא גם מוקף חומה וגם בבחינת פרוזים, - זהו הגדר של שושן פורים שנמצא בירושלים, שושן פורים שנמצא בירושלים הוא גם מוקף חומה וגם פרוזים.

עומק קריאת י"ד שבפורים המשולש - הארת הפרוז שבמוקף חומה

ובעיקר זה מתגלה בשנה נידון ומעין כך, - כאשר חל פורים דמוקפין בשבת קודש שכמו שעבדין למעשה - קרינן את המגילה היום בליל י"ד וביום י"ד, וכידוע דברי הפוסקים שהרחיבו האם עיקר התקנה היתה בט"ו ומה שקורים בי"ד זה מדין 'שלא בזמנה' שמקדימים אותו לי"ד או שבשנה שחל פורים בשבת קודש - מעיקרא עיקר זמנו הוא בי"ד, - שהגמ' הרי אומרת שמשום תקנה דרבה שמא יטלטל אסור לקוראה בשבת או כדברי רב יוסף שעניניהם של עניים נשואות למקרא מגלה ולכן מזיזים את זמן קביעותה. [- ויש תולים את הנידון הזה בפלוגתא דרבה ורב יוסף], אבל מ"מ הגדרת הדבר - מהי ההארה

שמתגלה בשנה שיש פורים משולש - אז כפשוטו של דברים, מקדימים את קריאת המגילה.

אבל בעומק, זה פשוט לכל בר-דעת שזה לא שמקדימים את קריאת המגילה אלא עומק נקודת ההארה הוא שמאירים שהמוקף חומה יש לו דין של פרוז, - זה עומק נקודת הדבר.

והרי כל הטעם של גזירה דרבה היה [זה לא נאמר רק לגבי מגילה אלא זה נאמר גם לגבי לולב ושופר] שמא יוציא מרשות לרשות שהוא יטלטל את השופר, יטלטל את הלולב או שהוא יטלטל את המגילה, והרי עיקר האיסור מדאורייתא הוא להוציא מרשות היחיד לרשות הרבים, - רשות היחיד הוא בגדר מוקף חומה ורשות הרבים הוא בגדר פרוז, וא"כ, עומק הגזירה היא שמא הוא יעביר ממוקף חומה לפרוז, אז כפשוטו - כיון שיש חשש שמא הוא יעביר ממוקף לפרוז, מרשות היחיד לרה"ר, - אם הוא יעביר מרשות היחיד לרשות היחיד אחרת לא זה עיקר הדבר שהרי אפשר להעביר באופן של תיקון, אלא עיקר החשש הוא שמא הוא יעביר את זה מרשות היחיד לרשות היחיד דרך רשות הרבים, זו ההגדרה הפשוטה, אבל מ"מ, ההוצאה מרשות היחיד לרשות הרבים היא החשש, וע"ז תיקן רבה שבמקום לקרוא בשבת יקראו ביום ששי, - אז כפשוטו, הוא רק הפקיע את נקודת החשש שהוא יעבור איסור.

אבל ברור לכל בר-דעת שמונח כאן הגדרה אחרת - בזה שהוא מעתיק את זה ליום השישי, זה גופא התיקון של מוציא מרשות היחיד לרשות הרבים, [וכמוכן - לא שבפועל יוציאו מרה"ר וע"ז זה הוא יתוקן] אבל זה גופא עומק נקודת התיקון, שהרי בזה שבמקום לקרוא בשבת שהוא היום של המוקפין, הם קוראים ב"ד שהוא יום הפרזים, - זה נקרא הוצאה מרשות היחיד לרשות הרבים, הוא מוציא את קריאת המגילה מהרשות היחיד שזה המוקף חומה לקריאה ב"ד שהוא פרוז בבחינת רה"ר, זה עומק התקנה דרבה לעקור תקיעת שופר ולולב, אבל בפרטא דידן לעקור את קריאת המגילה משבת ולהקדים אותה ליום השישי [- בתקיעת שופר ולולב זה ביטול לגמרי, אנחנו לא נכנסים עכשיו לסוגיא - זה כבר נידון בדברי הראשונים], אבל מה שנתגלה במגילה שקריאתה נעקרה משבת קודש ליום השישי, הגדרת הדבר הוא - הוא גופא מעתיק אותו ממדרגת ההארה של המוקף חומה למדרגה של פרוז.

העומק של העתקת הקריאה משבת שהיא במדרגת מוקף לחול שהוא בחינת פרוז

ולפי"ז, העומק הוא עצום - מה שנאמר בגמ' בב"ב "ביקש הקב"ה לתת את ירושלים במידה"וכו' כמו שהזכרנו ואומר הקב"ה "פרזות תשב ירושלים", - שבת קודש כל יסודה הוא מדרגת מוקף חומה - "אל יצא איש ממקומו ביום השבת", זה עיקר מדרגת שבת קודש, - יש בשבת דין תחומין - או מדאורייתא או מדרבנן - אבל יש איסור תחומין שזה תוחם את מקום האדם, זה הגדרת שבת שכל יסודה הוא מוקף חומה - "אל יצא איש ממקומו ביום השבת", "שבו איש תחת גפנו ותחת תאנתו", זה היסוד של מוקף חומה שבשבת.

ולעומת כך ביום חול הוא בבחינת פרוז, וא"כ אם כפשוטו תקנת רבה היינו שהוא ביטל את עיקר תקנת המגילה של שבת - בעומק, הוא האיר את האור דלעתיד לבוא שביקש הקדוש ברוך הוא לתת את ירושלים במידה ואומר הקב"ה "פרזות תשב ירושלים".

איפה השורש של "הראני דוגמתו בעולם הזה" של הדבר? - זה תקנה דרבה, רבה בא ותיקן את הדבר שהוא נעתק ממדרגת המוקף חומה למדרגת הפרוז, זה מונח בעומק תקנתו של רבה.

תקנה דרבה - מיסוד דין 'סמוך'

ולהבין יתר על כן - נפלא מאד - מה שהזכרנו את דברי הגמ' ש"מדינה ומדינה" בא לרבות סמוך ונראה - סמוך ואינו נראה, נראה ואינו סמוך - ופשוט וברור הדבר - לפרוז יכול להיות דין של סמוך למוקף חומה [- אין דין של מוקף חומה סמוך לפרוז שזה פשוט שכל הדין הוא הפוך, שהפרוז סמוך למוקף חומה], וא"כ הגדרת תקנה דרבה - שבאים לתקן את מדרגת הסמוך, - באים להאיר את המוקף חומה ולהחדיר אותו במקום הפרוז, שכל מה שאפשר להאיר את המוקף חומה בפרוז זהו מיסוד דין סמוך למוקף חומה, שמכח שהוא סמוך למוקף חומה, המוקף חומה יכול להאיר בתוכו, - וזה בא לתקן את שורש ה'ס' שבס"מ כמו שהוזכר, ואת השורש של ה'ס' שעליו אומרים חז"ל "נברא שטן עמה" - "הוא הסובב את כל ארץ החוילה" אומרים חז"ל שה'ס' שבמילה 'הסובב' זה הפעם הראשונה שנאמר ס' בתורה, - שזה נאמר ביחס לנהרות, ושם נאמר "ונהר יוצא מעדן להשקות את הגן ומשם יפרד והיה לארבעה ראשים" וכו' "הוא הסובב את כל ארץ החוילה".

וכשנתקן הסמוך הוא מתקן את היבון שהוזכר שנעשה כשאדם הראשון נתגרש ויצא מן הגן, שכשזה נהפך מיגון לשמחה הוא מתקן את היציאה מן הגן, - הוא מתקן את ה'ס' של היציאה מהגן שזה ה"ונהר יוצא מעדן להשקות את הגן", זה עומק התיקון שמתגלה בסמוך, ושורש הסמוך גורם לידי כך שאפשר להרחיב את החומה למקום הסמוך לעיר, שזה מדין הסמוך שבדבר שכבר מעיקרא היה לו דין מעין גוף המקום, זה תיקון מדרגת ה'סמ"ך.

חוזרים ומחדדים א"כ - מכח מדרגת הסמוך מאיר ההארה שהמוקף חומה מתפשט לפרוז שאפשר להרחיב את החומה למקום הסמוך, שיסוד מה שאפשר להרחיב את החומה למקום הסמוך זהו מכח שהסמוך יש לו דין כמו הדבר שהוא סמוך אליו, וע"י כן מאיר עומק נקודת התיקון של ההרחבה של הדבר, - זה תקנה דרבה.

ורב יוסף סובר שהסיבה שלא קוראים מגילה בשבת משום שעניניהם של עניים נשואות למקרא מגילה - זה מכח הדין של 'נראה'.

הטעמים של רבה ורב יוסף מקבילים לסמוך ונראה, שתי התקנות הללו, כלומר - תקנה דרבה ותקנה דרב יוסף, דין תקנת רבה שלא לקרוא בשבת שמא יוציא ויטלטל - מונח כאן תקנה לעקור משבת ליום השישי, לעקור מהמוקף חומה לפרזים, מהרה"י לרה"ר.

תקנה דרב יוסף - מיסוד דין 'נראה'

ובתקנתו של רב יוסף שעניניהם של עניים נשואות למקרא מגילה - ה'עניניהם של עניים נשואות למקרא מגילה' זה עומק ההארה שמתגלה בתקנתו של רב יוסף ונחמד את הדבר - הרי בסיפא של המגילה בפרק ט' פסוק י"ט נאמר "על כן היהודים הפרזים וגו' עושים את יום ארבעה עשר לחודש אדר שמחה ומשתה ויום טוב ומשלוח מנות איש לרעהו" ועל זה דורשת הגמ' שאף שבתחילה עשו אותו יו"ט אבל לאחר מכן "יום טוב לא קבלו עליהו" שזה מה שנאמר מיד, כמה פסוקים לאחר מכן (פסוק כ"ב) "לעשות אותם ימי משתה ושמחה ומשלוח מנות איש לרעהו ומתנות לאביונים" - אומרת הגמ' שכאן לא כתוב יום טוב משום שיום טוב לא קבלו עליהו.

האור של מתנות לאביונים - במקום היו"ט שלא קיבלו עליהו

אבל הרי יש כאן עוד נפקא מינה, שבמקום לכתוב יום טוב שהושמט כאן כתבו 'מתנות לאביונים' - מעיקרא היה "משתה ושמחה יום טוב ומשלוח מנות איש לרעהו", וכשלא קיבלו עליהו יום טוב, שזה מה שנאמר לאחר מכן - זה לא רק שנחסר היום טוב אלא יש אור אחר במקום יום טוב - שזה המתנות לאביונים שהוא האור במקום היום טוב, - כמעט מגילה מפורשת - ...

מה עומק נקודת הדברים שבמקום ההארה של היום טוב מאיר ההארה של מתנות לאביונים - הרי רב יוסף אמר שלא קוראים בשבת את המגילה כי עניניהם של עניים נשואות למקרא מגילה, - אבל אם היו מקבלים עליהם יום טוב א"כ, לא היה מתנות לאביונים, ואם לא היה מתנות לאביונים - התקנה היתה נשארת בשבת לשיטת רב יוסף, [- על אף שתוס' על המקום כותב ביחס לגזירת רבה היא רחבה יותר שגם במקום שאין את הגזירה כגון במקדש שאין שבות במקדש, וא"כ אפשר שהוא הדין לרב יוסף] אבל מכל מקום מצד השורש הפנימי שבדברים - הארת רב יוסף שעניניהם של עניים נשואות למקרא מגילה שלכן מעתיקים את המקרא מגילה משבת ליום השישי- הגדרת הדבר שמקדימים את הקריאה מחמת שיש מצוה של מתנות לאביונים, והמתנות לאביונים נבע מכך שאין את ההארה של יום טוב, כי אילו קיבלו עליהו יום טוב, לא היה את המצוה של מתנות לאביונים, - ומה שלא מאחרים את קריאת המגילה משום שכתוב 'ולא יעבור' ולכן מקדימים ליום השישי.

מדרגת ה'סמוך' - תיקון של הסמ"ך הראשונה של ה'נברא שטן עמה' שבאשה

ופשוט וברור הדבר - בלשון קצרה ותמציתית - שורש חטא אדם הראשון שהוא גרם את כל היגון של הגירוש מגן עדן, - יש את השורש ויש את הענף, השורש מתחיל ב'ויסגור בשר תחתנה' שזה ה'ס' השניה שנאמר בתורה, - ה'ס' הראשונה זהו ה'ס' של "הסובב את כל ארץ החוילה" וה'ס' השניה נאמרה ב'ויסגור בשר תחתנה' וע"ז אומרים חז"ל 'ויסגור בשר' - שנברא שטן עמה'. זהו מציאות שורש הקלקול של הנפילה - ה'נברא שטן עמה'.

והפועל של הקלקול זה ה'ותרא האשה כי טוב העץ למאכל ונחמד העץ להשכיל וכו' ותאכל" וגו', וא"כ הפועל של החטא היה בע' - בעין.

וא"כ, השורש של החטא הוא ב'ויסגור בשר תחתנה' שנברא שטן עמה, שזה ה'ס' שנאמרה כאן בתורה. [וחז"ל אומרים שהיא ראשונה ולגבי ה'ס' של 'הסובב את ארץ החוילה' - "ההוא בנהרות כתיבא"], אבל זה השורש של מציאות החטא, - והפועל של מציאות החטא התגלה בפועל של ראיית האשה.

זהו התיקון של מדרגת ההארה שמתגלה בימי הפורים שיש סמוך ונראה. הסמוך באה לתקן את הסמ"ך ראשונה שנאמר בתורה של ה'נברא שטן עמה', זה בא הסמוך לתקן, ומצד כך זה השורש של הגזירה שחיישין שיוציא מרשות היחיד לרשות הרבים - ושורש ההוצאה מרשות היחיד לרשות הרבים הוא מה שיוציא מגן עדן שהוא הופך להיות יוצא מרשות היחיד לרשות

הרבים, ראשית כל כפשוטו, אבל יתר על כן – נאמר בקרא "ומשם יפרד והיה לארבעה ראשים", וא"כ מה שהיה בתוך גן עדן ברשות היחיד היה נהר אחד, כשהוא יוצא מגן עדן הוא הופך להיות **ארבעה**, וזה השורש של "ישנו עם אחד **מפוזר ומפורד**" ה'**פרזים**' זה בבחינת '**מפוזר**' וה'**מפורד**' זהו ה'ומשם **יפרד** והיה לארבעה ראשים' שזה מה שהזכרנו שיש **פרד ופרז** של הז' והד' של "זד יהיר לץ שמו" שזהו עמלק – המן, זה הכח של הקלקול שמתגלה מכחו של המן, ומכח כך הוא מחריב את מדרגת **המדינה** שבתוך תיבת **מדינה** נמצא אותיות דן – **המן**, - זה מצד הקלקול שבמציאות ה'מדינה'.

אבל מצד מהלכי התיקון שבדבר, מתגלה העומק של האור שנהפך לדין של "כרך וכל **הסמוך** לכרך נידון ככרך" שמתפשט עומק ההארה ממדרגת הכרך עצמו למדרגת הסמוך אליו שגם בו יש את עומק מדרגת ההארה של הכרך, - כאן מונח עומק התיקון.

מדרגת 'נראה' תיקון ענף החטא של "ותרא האשה"

אבל הפועל – יוצא של החטא של חוה שנאמר בו "ותרא האשה כי טוב" שזה בהסתכלות העינים, ופשוט וברור **עין - עני** אותם אותיות, וא"כ 'ותרא האשה' שזה בעין זה השורש ל'**עיניהם** של **עניים** נשואות למקרא מגילה" – **העין** של **העני** שנשואות למקרא מגילה זה מאותו שורש של "ותרא האשה".

אלא ששם האשה הסתכלה בעץ הדעת, אבל כאן בפורים מה שצריך להסתכל זהו המדרגה של "עיניהם של עניים נשואות למקרא מגילה".

ה"חייב איניש לבסומי בפוריא עד דלא ידע בין ארור המן לברוך מרדכי" היינו שהיפך מה ששם היה הסתכלות בדעת, בימי הפורים שנאמר "עיניהם של עניים נשואות למקרא מגילה" המקרא מגילה זה בבחינה של "חייב איניש לבסומי **עד דלא ידע**", כאן מונח עומק נקודת התיקון של ההסתכלות של חוה שהיא נסתכלה בעץ הדעת, שזה הדין שמה שהוא נראה עם הכרך דינו כהכרך, כחלק מהמוקף חומה – וא"כ הוא שייך לגן עדן – זה התיקון של 'ותרא האשה'.

וא"כ, כאן מונח במעמקי ימי הפורים מה שנתבאר בסיעתא דשמיא, שורש התיקון שמתגלה בימי הפורים שההארה חוזרת למדרגת שורש הגילוי של קודם חטא אדם הראשון.

תיקון המדינה מלשון מדין שע"י אסתר

יתר על כן – המילה **מדינה** היא אותיות **מדין - ה** [-ה] היא לא מעיקר התיבה שהרי לפעמים היא נופלת כמו במילה מדינות] ופשוט וברור הדבר – במדין מתגלה בחינת בלעם שהרי זה היה עצתו של בלעם במעשה דשטים – "אלקיהם של אלו שונא זמה" – והרי כך מתחילה כל מגילת אסתר – "אמר להביא את ושתי" בלא בגדים, שזה חוזר לאותו מהלך של כח הקלקול, וכשאחשורוש מולך על קכ"ז **מדינות** – מכח מדרגת הקלקול ה'שבע ועשרים ומאה **מדינה**" זה **מדינה** מלשון **מדין** ומכח כך הוא מביא את ושתי שזה קלקול באופן של מדין.

ומכח כך – "ויאמר ממוכן" לחד מ"ד שממוכן זה המן שזה **ההמן** שנמצא בתיבת **מדינה** כמו שהוזכר, שזה שורש הגילוי של מהלכי הקלקול.

ואז, "ממכה עצמה מתקן רטיה" שהמן אומר לו להרוג את ושתי שאז אסתר נכנסת תחתיה, ולשון חז"ל כידוע "מה זכתה אסתר למלוך על קכ"ז מדינות? – תבוא בת בתה של שרה שחיה קכ"ז שנים ותמלוך על קכ"ז מדינות", כלומר – מכח מדרגת אסתר מתגלה מדינה במדרגה חדשה, - זה לא רק שהיא מולכת על קכ"ז מדינות כפשוטו אלא היא מולכת על מדינה כלומר שהיא נמצאת מעל המדינה, שזה מלכות, ומאירה עכשיו בתפיסה של מדינה, מדרגה של מדינה חדשה, - זה נקרא מגילת אסתר – מגילת אסתר מאירה הארה חדשה של מדינה, ומהי ההארה החדשה של מדינה שהיא מאירה – היא מתקנת את כח החמה דקלקול שהוזכר שזה נקרא להציל **מדינה** של גיהנם שזה מלשון **מדינה**, וכדברי הגמ' בפ"ק דב"ב – "אם הקב"ה אוהב עניים מפני מה אינו מפרנסם – כדי שנגצל אנן על ידיהם מדינה של גיהנם" – זה ה'עיניהם של עניים נשואות למקרא מגילה' שע"י כך אנחנו ניצלים ממדרגת המדינה, וכשניצלים ממדרגת המדינה – עומק נקודת ההארה שמתגלה בהצלה ממדרגה של מדינה שזה עולה ומתעלה מכח מגילת אסתר.

זהו ה'עיניהם של עניים נשואות למקרא מגילה' – ולהבין ברור – הגדר של 'נשואות' שכל דבר שנושא על גביו דבר אחר הוא מעלה אותו ללמעלה – שזה **נשא** את ראש בני ישראל, וא"כ אם "עיניהם של עניים נשואות למקרא מגילה" א"כ מקרא מגילה – שזה מגילת אסתר דייקא, - היא מרוממת את ההארה של מדרגת המדינה.

תיקון האונס שבמדרגת המדינה

ומכח כך - הרי המילה **מדין** היא בגימטריא **עגל** עם הכולל (ק"ד) - זה מצד ה"כפה עליהם הר כגיגית" מצד מהלכי הקלקול שזה החומה של הצד התחתון, - היה נפילה ממדרגת מתן תורה בעגל מהשורש של 'כפה עליהם הר כגיגית' וכמו כן בלעם הוא לעומת משה - ברור ששניהם מקבילים אהדדי שזה עומק נקודת הנפילה.

אבל, המילה **מדינה** בשלימותה עולה **ק"ט** ועם הכולל הוא בגימטריא **חק**, כל **חק** זה **חקיקה**, זה דבר שלמעלה מן הטעם, זה כל עומק ההארה של ימי הפורים של למעלה מן הדעת.

הרי מגילת אסתר שהיא נקראת אסתר כידוע מלשון של הסתרה, אז כפשוטו על אסתר נאמר "אין אסתר מגדת את עמה ואת מולדתה" ואם היא לא מגדת את עמה ומולדתה א"כ לא יודעים מאיזה מדינה היא באה - וכמו שמפורש במגילה "דאל מדינה ומדינה ככתבה ואל עם ועם כלשונו **ואל היהודים ככתבם ובלשונם**" שהיהודים הם כמציאות לעצמם, וא"כ, כשהיא אינה מגדת את עמה ואת מולדתה הרי שהיא לא מגלה מאיזה מדינה היא הגיעה.

בשורש העליון שמתגלה כאשר קוראים את מגילת אסתר - מתגלה האור העליון - מתגלה האונס אבל האונס של צד התיקון כמו שהוזכר שחוזר להיות במדרגה של רצון כמו שנתבאר שזה בחינת תורה שבע"פ שחוזרת למדרגה של תורה שבכתב שקבלוה מרצון.

ומצד כך במילה **מדינה** יש את אותיות **דינה** בתוכה, שהרי דינה היא זו שנאנסה כמו שנאמר בה כל המעשה שמבואר בקרא, וה'מדינה' דתיקון מתקן את אותו אונס, הוא בא לתקן את שורש הקלקול של "שמעון ולוי אחים כלי חמס מכרותיהם בסודם אל תבוא נפשי" וגו' "ארור אפם כי עז" וגו' שהיה שם מציאות של כעס, אלא מתגלה מכח כך ההארה שאותו דין של האונס דדינה חוזר ונתקן במדרגת הרצון, וזה ההארה שמתגלה מכח מדרגת אסתר כמו שנתבאר שחוזרים ומקבילים את אותו עומק של נקודת הרצון כפי שחודד.

ובלשון אחרת והיינו הך - כידוע **משה** בגימטריא **רצון** אבל הוא בגימטריא **רצון עם הכולל**, אז כפשוטו זה הגדר של 'עם הכולל' - היינו הך - וזה אמת, אבל בעומק כיון ש"מרדכי בדורו כמשה בדורו" לכן **משה** הוא **שמ"ה**, הוא רק בבחינת "חמת המלך **שככה**" ש'**שככה**' בגימטריא **משה** כמו שהוזכר.

אבל **משה עם הכולל** זהו ההארה של מרדכי, - מרדכי הוא ה'כולל' של משה ושם הוא באמת במדרגה של רצון, כי אצל משה עדיין היה המדרגה של מתן תורה של 'כפה עליהם הר כגיגית' מהצד התחתון שבדבר.

אבל מכח מדרגת מרדכי ואסתר ע"י ה"הדר קיבלוה", - מאיר ההארה שגם ה'על-פה' הופך להיות מציאות של 'כתב', - וזה עומק ההארה של מציאות התורה שמתגלה במגילה שהופך להיות במדרגה של רצון.

ולפי"ז נפלא מאוד - כדברי הגמ' - "חייב אדם לקרות את המגילה בלילה ולשנותה ביום שנאמר יומם אקרא ולא תענה ולילה ולא דומיה ליי" מה העומק שחייבים לקרוא את המגילה בלילה? - בדברי חז"ל כידוע מאד שכשעלה משה להר איך היה יודע מתי הוא יום ומתי הוא לילה - כשהיו מלמדים אותו תורה שבכתב היה יודע שהוא יום וכשהיו מלמדים אותו תושבע"פ היה יודע שהוא לילה, ולפי"ז מהו ה'חייב אדם לקרות את המגילה בלילה' הרי לילה הוא זמן של תורה שבעל פה? - זהו ההארה של ימי הפורים, שבימי הפורים מאיר ההארה שמה שנראה שיש יום שהוא זמן של תורה שבכתב והלילה הוא זמן של תורה שבע"פ, כשאסתר ביקשה 'כתבוני לדורות' זה לא 'כתבוני' באופן שזה יהיה רק בגדר תורה שבכתב ולא תורה שבע"פ, אלא היא ביקשה יתר על כן שמכח ה'כתבוני לדורות' מאיר שגם בלילה הוא זמן של תורה שבעל פה ג"כ "חייב אדם לקרות את המגילה בלילה ולשנותה ביום", גם בלילה מאיר ההארה של הכתובים, - זהו ההארה של מרדכי שהוא למעלה ממשה, שמשה **עם הכולל** גימטריא רצון, זה עומק נקודת התיקון שמתגלה מכחו של מרדכי - מרדכי ואסתר שמצטרפים יחד אהדדי, זה שלימות עומק ההארה כפי שנתחדד.

וע"י זה, כשמאיר הארתו של מרדכי והארתה של אסתר שזה המגילת אסתר - נתקן מציאות העין ע"י ה'עיניהם של עניים נשואות למקרא מגילה', מה שהעין התחתונה הסתכלה באופן של "ותרא האשה" ומכח כך נעשה **מעין - עני** שזה צד דקלקול, זה ה'בזעת אפך תאכל לחם' שהוא הופך להיות עני.

התיקון שמכח בחינת 'קרקע עולם' שבאסתר

אבל אצל אסתר מתגלה בדיוק הפוך - מה ש'בזעת אפך תאכל לחם' שהוא הופך להיות עובד אדמה שהוא הופך להיות בשפלות של אדמה, זה קללת החטא, אבל אצל אסתר זה בדיוק הפוך, שהרי כמו שאומרת הגמ' "אסתר קרקע עולם הוא" ומצד כך היא מותרת לבעלה אפי' לאחר שבא עליה אחשוורוש [- למ"ד שזה לא היה שידה אלא אסתר עצמה היתה אצל אחשוורוש כדברי הגמ'], - עומק נקודת הדבר הוא שגם היא הופכת להיות מציאות של קרקע אבל לעומת הקרקע הזאת

גופא כשזה התגלה מצד הקלקול שזה ה'בזעת אפך תאכל לחם עד שובך אל האדמה אשר ממנה לוקחת" - "עפר אתה ואל עפר תשוב" שזה צד דקלקול של העפר, כאן מה שיש לאסתר דין שהיא 'קרקע עולם' ולא שהיא רק בגדר עובדת קרקע אלא היא עצם של קרקע עולם - זה הופך להיות סברת התיקון, כי עד כמה שהיא לא 'קרקע עולם' הרי שהיא צריכה להיות אסורה, אבל עד כמה שהיא קרקע עולם, מכח כך היא הופכת להיות מותרת, נמצא שמה שהיא הפכה להיות קרקע עולם זה גופא שורש ההיתר שמתגלה שילפינן מאסתר.

ההארה הזו שמתגלה מכחה של אסתר שהיא הופכת להיות קרקע עולם, מכח כך מתגלה הדבר שהיא נקראת 'עניא דלית לה מגרמה כלום' - כידוע מאד מה שמובא בהגהת מהרי"ץ שנמצא בנפש החיים שיש ד' יסודות רוח, מים ואש, והם היסודות הפעילים, והעפר הוא בגדר 'לית ליה מגרמיה כלום' - הוא המוציא את האחרים, נמצא שמה שנקבה נקראת קרקע עולם זה גופא ההגדרה שהיא בבחינת עני.

הארת העין העליונה 'עיניהם של עניים נשואות למגילה'

"עיניהם של עניים נשואות למקרא מגילה" זה לא פרט שנאמר כאן, אלא מה שמונח ב'עיניהם של עניים' - אם זה היה כמו בשורש הדבר, זה היה יום טוב, וכמו שאומרים רבותינו שיום טוב זה מלשון 'וירא אלקים את האור כי טוב' - 'ותרא אותו כי טוב הוא' שנתמלא כל הבית אורה, שזה מדרגת ה'אור חדש' שהיא צריך להיות בפורים.

אבל כש"יו"ט לא קיבלו עליהו"א"כ עיניהם של עניים נשואות לאותו אור, ומה שהם נשואות לאותו אור היינו שהם נשואות לאור העליון **להאיר את העין העליונה**, זהו ה"עיניהם נשואות למקרא מגילה" כי במקרא מגילה מתגלה התפיסה העליונה של מציאות הראיה.

זהו חודש אדר שמזלו דגים בבחינת 'עניא פיקחא' שמתגלה בדג, - לשם עיניהם של העניים נשואות במקרא מגילה, ומה שהם נשואות דווקא למקרא מגילה כי שם מתגלה עומק ההארה העליונה של מדרגת העין דתיקון, זהו ה'עיניהם של עניים נשואות למקרא מגילה' שהם נשואות למדרגת הראש, - הם נשואות למגילה שהמלך שבה הוא **אחשורוש** מלשון **ראש** כמו שדורשת הגמ', - הם נשואים למדרגת הראש, והם נושאים את עיניהם למדרגת הראש - אבל למדרגה של למעלה מן הידיעה, זה כח מדרגתה של אסתר, וזה נקרא 'אסתר קרקע עולם הואי', - אסתר היא ה'עניא דלית לה מגרמה כלום', והיא נקראת אסתר מלשון איסתהרא שזהו לשון לבנה, החמה שהיא בבחינת נותן היא עשירה והתיקון של החמה הוא באופן של **חמה - חמה** שזה החמה דפורים שנתקן באופן שנתבאר שזה המוקף חומה העליון.

והלבנה שהיא איסתהרא שנתקן בה מציאות ההארה של מדרגת הלבנה - התיקון הוא ה'עניא דלית לה מגרמה כלום' שה'עניא' הזו הופכת להיות **עיניהם של עניים** נשואות למקרא מגילה, זה שיטת רב יוסף, ודייקא **רב יוסף** בבחינת **יוסף** שעליו נאמר "בן פורת יוסף בן פורת עלי עין" כדרשת חז"ל - 'עולי עין' שנמשלו לדגים שהם למעלה מן העין, כמו שדורשת הגמ' בברכות ועוד כידוע מאד.

זה עומק ההארה שמתגלה ב'סמוך ונראה'.

תיקון העתקת קריאת המגילה משבת ליום השישי מדין רבה ומדין רב יוסף

ולפי"ז א"כ, העומק - בשנה של הפורים המשולש שנעתק קריאת המגילה ממדרגת שבת קודש ליום השישי - להבין ברור - הוא נעתק מדין רבה מרשות היחיד לרשות הרבים, שנתקן השורש של ה'ומשם יפרד', נתקן ה'מפוזר ומפורד מבין העמים'.

ומכח מדרגת רב יוסף - שיוסף שהוא המידה השישית כידוע מה שנעתק הקריאה ליום השישי מכח 'עיניהם של עניים נשואות למקרא מגילה' וע"י שקוראים את המגילה ביום שישי - מתקנים את ה'עיניהם נשואות למקרא מגילה" לא רק כפשוטו שבשבת א"א לתת לעניים וביום שישי אפשר לתת, אלא מאירים את ההארה של יוסף, את ההארה של העין העליונה, את ההארה של יום השישי שזו מדרגתו של יוסף, זו ההארה שמאירים בקריאת המגילה כשקוראים אותה ביום השישי כמו שנתבאר.

וכשמצרפים את שניהם ביחד שיש גם סמוך וגם נראה זהו הר"ת **נס** שהוזכר, זה עומק הנס שמתגלה במדרגה השלימה.

הגאולה השלימה - צירוף הסמוך והנראה, - הפרוז והמוקף

שלימות ההארה של מדינה ומדינה שבאה לצרף את ה'סמוך ואינו נראה' ואת ה'נראה ואינו סמוך' - זה בעלמא דידן, שבעלמא דידן מה שסמוך הוא אינו נראה, דבר שהוא סמוך לגמרי הוא לא נראה, שהרי אם מצמידים משהו לעין באופן גמור

העין לא יכולה לראות - צריך שיהא מרחק מסויים ע"מ שיהיה אפשר לראות את הדבר, וא"כ לעולם זה או סמוך או נראה, -
בעומק אם הוא סמוך הוא לא נראה ואם הוא נראה הוא לא סמוך - זה בעומק ההגדרה הפנימית.

אבל לעתיד לבוא כאשר יתוקן הדבר ויצורף הן הסמוך והן הנראה שהם יצטרפו יחד אהדדי יהיה הגדרת הדבר שמא
שבעלמא דידן העין רואה למרחוק והסמוך הוא קרוב יצורפו אהדדי, - יצורף מדרגת התורה שבכתב עם מדרגת התורה
שבעל פה, יצורפו המוקף חומה והפרזים ביחד אהדדי - שהשורש של זה בירושלים דלעתיד לבוא והשורש של הדבר כאן
בעלמא דידן הוא בפורים המשולש כמו שנתבאר, שנעתק משבת ליום השישי ששם השורש של הלעתיד לבוא מכח גזירה
דרבה ומכח תקנה דרב יוסף [- אם לרב יוסף זה תקנה או מימרא דרב יוסף - זה תלוי איך לומדים את הגמ'] שנעתק ליום
השישי מכח עיניהם של עניים נשואות למקרא מגילה.

כאשר שניהם יחד מצורפים אהדדי הן הסמוך והן הנראה - זה הגאולה השלימה, עכשיו - ההארה היא סמוך ואינו נראה,
נראה ואינו סמוך, זה רק בבחינת "הראני דוגמתו בעולם הזה" של העולם הבא, זוהי תקנה דרבה ודבריו של רב יוסף.

אבל כשיצורף יחד שניהם אהדדי - סמוך ונראה - ששניהם יצורפו יחד אהדדי, הדבר יהיה ג"כ מקרוב וג"כ מרחוק.

ה'מקרוב' - הוא תמיד מדרגה של מוקף חומה, והפרוז הוא תמיד מדרגה של רחוק, ופשוט וברור הדבר - שהרי כל פרוז יכול
להתפשט וא"כ הוא נמצא רחוק בהתפשטותו.

כשיצורף שניהם יחד אהדדי זו תהא המדרגה העליונה של ימי הפורים שימי הפורים חוזרים ומאירים את אותה הארה של
השורש העליון שמה שנראה קרוב הוא רחוק ומה שנראה רחוק הוא קרוב.

והדוגמא של הדבר היתה אצל משה רבינו שכמו שאומרת הגמ' בסוטה, כאשר באים לראות את מקום קבורתו עומדים
למעלה - נראה להם למטה, עומדים למטה - נראה להם למעלה, וא"כ, מתחילה - זה נראה להם שזה קרוב וכשמתקרבים
נראה להם שזה רחוק, - אז כפשוטו, שם זה היה מצד הקלוקול שלא היו יכולים למצוא את מקום קבורתו, אבל פשוט וברור -
"ולא ידע איש את מקום קבורתו" היינו שה'לא ידע' שמתגלה במשה הוא במקום קבורתו, - זה ההארה של 'סמוך ונראה'.

ההארה של "חייב איניש לבסומי בפורי'א עד דלא ידע" מתגלה השלימות של הצירוף של הדבר, - מצד ה'סמוך' הוא סמוך
ומצד ה'נראה' הוא נראה רחוק, וכששניהם מצורפים יחד אהדדי זהו מדרגת ה'לא ידע'.

מצד אחד הוא נראה קרוב ומצד שני הוא נראה רחוק.

מצד אחד הוא נראה מוקף חומה ומהצד השני הוא נראה פרוז.

זה שלימות ההארה של האור דלעתיד לבוא.

פורים המשולש הארת תרי משיחין ומשה ביניהם

ופשוט וברור - פורים המשולש הוא ההארה דלעתיד לבוא של תרי משיחין ומשה ביניהם, מאיר כח השילוש דלעתיד לבוא,
ומהו הארתו - שמתגלה ה'קודם השבת' וה'לאחר השבת', - מתגלה שבמוצאי שבת מאיר עדיין ההארה של יום השישי ומאיר
ההארה של שבת, - דלא כאדם הראשון שבמוצאי שבת חיך שני אבנים ומשם יצא אור לעולם, כלומר שיצא אור מחיכוך של
שנים בחינת מלחמה ולא מחיבור של שנים.

אבל פורים הוא היום אשר נחו בהם היהודים מאויביהם' וא"כ מתגלה בפורים המשולש שהמנוחה מתגלה בשלימותה, זה
ה'חוט המשולש לא במהרה ינתק'.

כשמאיר האור של התורה שבעל פה והאור של התורה שבכתב בבת אחת - כמו שבכל צירוף של 'איש ואשה זכו, שכנה
ביניהם' שמאיר אור עליון יותר, כך כשמחברים תורה שבכתב ותורה שבעל פה זהו ה'שכינה ביניהם' של תורת משיח, זה
ההארה שמתגלה מההארה של ימי הפורים, - זה ההארה של תורת משיח שמאירה בין שתי התורות הללו.

ועיקר האור הזה מאיר בשנה דידן - פורים המשולש - "חוט המשולש לא במהרה ינתק" משה ותרי משיחין בבת אחת, תרי
משיחין ומשה ביניהם, ועל ידי כן מתגלה שלימות ההארה - תורתו של משיח, "ביום ההוא יהיה ה' אחד ושמו אחד" - יום י"ג,
יום קהילה לכל.

[שאלה מהשומעים: האם אנחנו יכולים לנצל את כל ההשפעות שיש בימים האלה, וא"כ, איך עושים את זה?] - יש שפע בוודאי ואפשר לנצל אותו בוודאי, וההגדרה הפשוטה - כל אדם צריך להתחבר למקום של 'תכלית הידיעה' לפי ערכו שלו. ובלשון קצרה - יש את האופן של מה שנאמר 'במופלא ממך אל תדרוש ובמכוסה ממך אל תחקור במה שהורשית התבונן' וא"כ נאמר 'במופלא ממך אל תדרוש' וא"כ מדין דרש אסור לעסוק שם אבל מצד 'נכנס יין יצא סוד' - הוא מתחבר ל'מופלא' שבו, זה עומק שתיית היין של פורים, - מה שכל השנה כולה נאמר 'במופלא ממך אל תדרוש' א"כ אי אפשר להיכנס לשם מדין דרש, אבל בפורים ש'נכנס יין יצא סוד' - הנפש נדבקת לדבר שלמעלה ממדרגתה, - זה מופלא ממנו והוא נדבק לאותו דבר, - לא באופן שהוא דורש את הדבר אלא באופן שהוא נדבק לדבר, זה עומק הארת הפורים, - כל הזמן שהנפש נמצאת במדרגה של דעת, א"כ היא תדרוש ואם היא תדרוש - הרי 'במופלא ממך אל תדרוש' אבל כשהיא נדבקת לדבר והדעת אינה פועלת, א"כ, הוא מחובר יותר לנקודה הפנימית.

[תגובה לשאלה -] בעומק מה שמבואר בדברי רבותינו השורש של 'עד דלא ידע' ושל "אסתר קרקע עולם הוא" הוא אחד, - תמיד החיבור של זכר ונקיבה הוא באופן של דעת, ומצד נקודת התיקון זה בבחינה של 'עין בעין יראו' שיש חיבור מצד רצון של שניהם, אבל בימי הפורים מתגלה הארה של חיבור ביניהם מצד שורש האונס שזה נקרא בלשון רבותינו 'אחור באחור' [שזה האופן של 'הפך שולחנו' כמו שמבואר בגמ' בנדרים מצד הקלקול] ומצד כך החיבור הוא לא במדרגה של דעת כי אין דעת שמחבר את שניהם בבת אחת, אלא האי-ידיעה שלמעלה משניהם היא המחברת ביניהם, ובלשון פשוטה - כאשר יש דעת המחברת את שניהם - אבל יש את מה שה'שכינה ביניהם' שהיא למעלה מהשגה - בפורים מתגלה השכינה שלמעלה מהם שמחברת את שניהם, - זהו החיבור שבמדרגה של זכר ונקיבה בהבחנה של קרקע עולם, בפשוטו - אם היא רוצה להתחבר א"כ יש חיבור מכח מדרגת הדעת שהיא מחברת, אבל אם זה לא ברצון שזה ההבחנה של קרקע עולם, - מצד הקלקול זה קלקול כמובן, אבל מצד נקודת התיקון - החיבור מתגלה ממקום שגבוה משניהם, והמקום שגבוה משניהם זהו המקום שלמעלה מהידיעה.

מה שנאמר "והאדם ידע את חוה אשתו" - בפורים החיבור הוא למעלה מהאדם ואשתו ולמעלה מהאדם ואשתו זה נקרא למעלה מן הדעת.

[שאלה מהשומעים: האם מחלוקת רבה ורב יוסף קשור למה שרבה היה עוקר הרים ורב יוסף היה סיני]

בלשון קצרה מאד - כל 'סיני' זה מי שמקבץ את כל השמועות, - הוא לוקח את הפרטים והופך אותם לאחד, מי ש'עוקר הרים וטוחנן זה בזה בסברא' הוא לוקח את ה'אחד' ומפורר אותו בחזרה, - שני ההגדרות הללו זה דבר והיפוכו, יש מה שהאדם יוצא מהאחדות לפירוד ויש מה שהוא יוצא מהפירוד לאחדות, ולפי"ז זהו שני הקיום שבדבר - איפה מתחילים, ואיפה מסיימים - אם מתחילים מנקודת האחדות א"כ מגיעים מנקודת המחבר שזה המוקף חומה ומתפשטים למקום הפרוז ומחברים את הפרוז למוקף חומה, מתחילים מהאחדות לפירוד, משא"כ עני שהוא נמצא בפירוד והוא מתחיל מהפירוד למקום החיבור, וא"כ, מצד רבה מתחילים מהאחדות ומגיעים לנקודת הפירוד אלא שמאירים את האחדות בפירוד, ואצל רב יוסף מתחילים מהפירוד שזה העני - 'עיניהם נשואות למקרא מגילה' וא"כ מגיעים ממקום הפירוד להסתכל ללמעלה למקום האחדות, - זה שני הצדדים.

[- שרו 'ידו לה' חסדו ונפלאותיו לבני אדם כי השביע נפש שוקקה ונפש רעבה מלא טוב'.]

שהיה פורים שמח לכולם, נצפה לשנת גאולה.

- [פורים](#) [1]

Source: <https://bilvavi.net/shiur/פורים-085-מדינה-תשפא>

Links

[1] <https://bilvavi.net/purim.droshos>